

Sosialdepartementet
Sosialpolitisk avdeling
Postboks 8019 Dep.
0030 Oslo

200302846	54
671.0	26.02.04
Avd.: SAN	Saksbeh.:
U.off.:	

Deres ref:
03/02846

Vår ref:
03/00102

Direkte innvalg:
22 01 50 11

Dato:
24. februar 2004

Høringsuttalelse om endringer i alkoholloven m.m.

Det vises til høringsnotat om endringer i alkoholloven m.m. av 16. desember 2003 med høringsfrist 27. februar 2004.

Etter at vårt styre har behandlet høringsnotatet i sitt møte 5. og 6. februar d.å. fremkommer Vinmonopolets merknader nedenfor.

Punkt 2.11 Presisering av kommunenes kontrollansvar etter § 1-9 – forholdet til Vinmonopolet

Vinmonopolet deler departementet vurdering av at det ikke er behov for kommunal kontroll av Vinmonopolets salgsvirksomhet. Likeledes er Vinmonopolet enig i forslaget om presisering av § 1-9 for å tydeliggjøre at kommunens kontroll ikke skal omfatte Vinmonopolet.

I denne forbindelse opplyses at Vinmonopolet jevnlig har alderskontrollkampanjer og kampanjer mot langing. Slike kampanjer styrker bevisstheten hos våre ansatte og kundene om aldersgrensene for kjøp av alkohol, og om legitimasjonsplikten for alle under 23 år. For å dokumentere at alderskontrollen håndteres effektivt, føres det statistikk over antallet nektelser av kjøp på grunn av for lav alder. I 2003 var antallet nektelser 1.300. Alderskontrollen følges også opp i kundeundersøkelser som registrerer i hvilken grad aktuell aldersgruppe er blitt forespurt av butikkbetjeningen om å vise legitimasjon.

Punkt 6.2 Ordning med Landsplan for AS Vinmonopolet

Vinmonopolet slutter seg til departementets forslag om at ordningen med Landsplan avvikles.

Punkt 6.3 Salg av alkoholholdig drikk som ikke omfattes av Vinmonopolets enerett

På side 81 i høringsnotatet foreslår departementet at det i lovens § 3.1 presiseres at Vinmonopolet ikke har adgang til å selge andre produkter enn slike som omfattes av selskapets eneretter. Dette kan forstås å være i motstrid med vinmonopollovens § 3 hvor vi er pålagt å føre alkoholfrie festedriller.

Punkt 6.4 Kommunens saksbehandling ved etablering av nye vinmonopolutsalg

Departementet foreslår ikke noen endring i dagens ordning, men derimot en presisering av at kommunestyret kan legge vekt på samme hensyn i forhold til Vinmonopolets beliggenhet som den ellers gjør ved enhver tildeling av bevillinger til salg og skjenking. Derfor foreslår departementet at det i § 3-3 foretas en uttrykkelig henvisning til § 1-7a som bestemmer at det i skjønnsutøvelsen kan legges vekt på antall salgs- og skjenkesteder, stedets karakter, beliggenhet, målgruppe, trafikk- og ordensmessige forhold, næringspolitiske hensyn og hensynet til lokalmiljøet for øvrig. Kommunestyret kan også legge vekt på om

VINMONOPOLET

bevillingssøker er egnet til å ha salgsbevilling, og kommunen kan bestemme at det ikke skal gis mer enn et bestemt antall bevillinger.

Vinmonopolet er ikke enig i departementets forslag. I tillegg til kommunal salgsbevilling og kommunal godkjenning av antallet vinmonopolbutikker i kommunen, krever dagens alkohollov § 3-3 også at den enkelte vinmonopolbutikkens beliggenhet må være godkjent av kommunen før butikkdriften kan starte. Med bakgrunn i alkohollovens formål er det naturlig å gi kommunen myndighet til å hindre at Vinmonopolets butikker får en plassering i lokalsamfunnet som ikke er alkoholpolitisk ønskelig. Valget av butikklokaler bør ses i lys av departementets pålegg om kundeorientering og kostnadseffektiv drift, jf. bl. a. departementets tildelingsbrev av 10.03.03. I denne sammenheng bør Vinmonopolet være underlagt de samme lovbestemte rammebetingelser som annen varehandel. Kommunens myndighet til å overprøve Vinmonopolets ønske om butikkbeliggenhet bør begrenses til tilfeller hvor kommunen har en alkoholpolitisk begrunnelse for et annet syn. Alkoholloven bør derfor endres slik at det som hovedregel tilligger Vinmonopolet å bestemme butikkens beliggenhet innenfor salgskommunen.

Forslaget til henvisning til § 1-7a er uansett for omfattende, da det vanskelig kan ses at Vinmonopolet ikke vil være egnet til å ha salgsbevilling, og kommunens rett til å begrense antallet bevillinger er regulert i § 3-3. Henvisningen bør begrenses til § 1-7a 1. ledd 1. punktum.

Vinmonopolets butikketableringer må ha et kundegrunnlag som er tilstrekkelig for at butikkdriften bærer seg økonomisk. Hvor butikken plasseres innenfor en kommune, har stor betydning for kundegrunnlaget og dermed for hvor stor butikkens omsetning blir. Årsaken er at detaljhandelen og folks handlemønster er konsentrert om avgrensede sentrumsområder eller kjøpesentra. I tilfeller der Vinmonopolets søknad om godkjenning av butikkplassering blir avslått av kommunen og alternative plasseringsmuligheter ikke vil gi et tilstrekkelig økonomisk driftsgrunnlag, vil avslaget måtte få som konsekvens at Vinmonopolet må avstå fra å etablere butikk i kommunen.

Salg fra lokale produsenter

Fra tid til annen kommer det opp spørsmål om norske fruktvinprodusenter bør få dispensasjon fra Vinmonopolets enerett til detaljsalg slik at produsentene selv kan selge sine produkter fra produksjonsstedet.

I Innstilling S nr 134 (1997-98) ble et privat lovforslag om å endre alkoholloven for dette formål avvist fordi det ville bidra til å undergrave detaljmonopolets viktige rolle i norsk alkoholpolitikk.

Komiteens merknader tar også opp Vinmonopolets muligheter for å gi lokale produkter markedsadgang. I denne forbindelse bemerkes at antallet vinmonopolbutikker fra 1999 til 2003 har økt med 58 butikker fra 130 til 188, og vil være 200 ved utgangen av 2004. Hoveddelen av økningen består av nye butikker i distriktene. Nærmeste butikk vil ha anledning til å lagerføre de lokale produsentenes produkter i butikkens lokale vareutvalg.

Vennlig hilsen

Knut Gjøholt
Administrerende direktør

VINMONOPOLET